

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na naklejkę.

Sprawdź, czy kod na naklejce to

M-100.

*Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.*

**EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA
LITEWSKIEGO
POZIOM PODSTAWOWY**

ARKUSZ POKAZOWY

TERMIN: **4 marca 2022 r.**

CZAS PRACY: **210 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **50**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 22 strony (zadania 1–16).
Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
8. Możesz korzystać ze słowników językowych.

MMLL-P0-**100**-2203

Część 1. Test językowy. Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Žygintas Pečiulis,

Skaitmeninė era, arba Gyvenimas ekrano akvariume

Skaitmuo siejamas su kompiuteriu, kurio ištakų aptinkama senų seniausiai (mediniai skaitliukai, kauliukai, logaritminė liniuotė, kiti automatizuoto skaičiavimo prietaisai). Iki pat praėjusio amžiaus vidurio kompiuteris buvo skaičiavimo mašina (nebent išskyrus Jacquard'o stakles, XIX a. audusias užprogramuotus piešinius). Vėliau kompiuteris virsta rašomąja mašinėle, laikraščių ir knygų maketavimo, nuotraukų redagavimo įrankiu.

Revoliuciniai pokyčiai prasideda prieš tris dešimtmečius, internetui viską sujungus į milžinišką tinklą. Interneto svarba lyginama su spaudos, geležinkelio, telegrafo, automobilio, elektros atsiradimu. Kompiuterį tinklas pavertė komunikacijos centru, universaliu duomenų (teksto, vaizdo, garso) apdorojimo įrenginiu. Jau šiame amžiuje kompiuterio galimybės praturtinti mobilieji prietaisai (planšetė, mobilusis telefonas) ir viską turime viename – rašomąją mašinėlą, duomenų paštą, telefoną, vaizdo telefoną, radiją, TV, fotoaparata, kino kamerą, vaizdo ir garso grotuvus. [...]

Kiekviena komunikacijos technologija keičia mūsų gyvenimą. Atsiradus raštui, knygai, žmonės ėmė mažiau bendrauti. Nusipirkę televizorių, nustojo eiti į svečius, o ir svečiuose žiūrėjo TV. Dabar komunikuoti užtenka vieno piršto, bendrauti – ekrano. Vos nutūpus lėktuvui, privalai pranešti, kad nusileidai. Per spektaklio pertrauką telefono griebiamasi tarsi kvėpavimo aparato deguonies atsargoms papildyti. Anksčiau taip nebuvo. Norėdamas pabendrauti, turėjai išeiti iš namų, laišakai eidavo ilgai, toli išvykęs vakarais nežiūrėdavai „Panoramos“. Skaitmuo atėmė laiką sau, privatumą, panaikino komunikacines pauzes. Elektroninį paštą ir *messengerį* tikriname, tarsi lauktume kažko svarbaus, bet gauname krūvą šlamšto ir didžiąją laiko dalį užsiimame komunikacine ekologija (mėtome visa tai į šiukšliadėžę). Ar čia mūsų kvalifikacijos darbas? Kuo greičiau prisijungti norime labiau nei aplankyti mamą, telefoną glostome dažniau nei katiną. Pastebėjote, jau vaidenasi, kad telefonas skamba, kai niekas neskambina, vibruoja kišenėje, net jeigu paliktas namuose.

Reikėtų bent truputį sustoti, nors trumpam atsijungti, surasti laiko sau. Slėpkimės bažnyčiose, muziejuose, teatruose, prekybos centruose. Pažvejokime, pagrybaukime nepasiemę telefono. Juk nieko neatsitiks. Tikrai. Į elektroninius laiškus atsakinėkime pavakare, kai jau visi gauti. Vaduokimės nuo ekranų skaitydami knygą ar popierinį savaitraštį. Kai susirenka šeima, būkime nepasiekiami, būkim be ryšio. Kaip sakė Umberto Eco, kažin ar kada nors išgyvensi, kad išsiuntei per mažai elektroninių laiškų. Gailėsiesi, kad per mažai buvai su draugais, šeima.

Pagal <https://naujienos.vu.lt>

1 užduotis (0–1)

Remdamiesi tekstu paaiškinkite antraštės antrąją dalį „Gyvenimas ekrano akvariume“.

.....

.....

2 užduotis (0–1)

Kuriai grupei priskirtinas žodis „messenger“? Pasirinkite atsakymą iš A–D.

- A. vulgarizmas
- B. žargonizmas
- C. archaizmas
- D. skolinys

3 užduotis (0–1)

Į kuriuos klausimus rasite atsakymus trečiojoje pastraipoje? Pažymėkite TAIP, jeigu tinka, NE – jeigu netinka.

1.	Ar tampame priklausomi nuo komunikacijos technologijų?	TAIP	NE
2.	Kodėl negalima apsieiti be skaitmeninių prietaisų?	TAIP	NE
3.	Ką svarbaus gyvenime įgijome naujų technologijų dėka?	TAIP	NE

4 užduotis (0–1)

Parašykite po vieną sinonimą šiems žodžiams:

komunikacija

šlamštas

5 užduotis (0–2)

Koks yra šio teksto stilius? Pasirinkite atsakymą iš A–D. Argumentuokite atsakymą.

- A. publicistinis
- B. mokslinis
- C. kanceliarinis
- D. literatūrinis

.....

.....

6 užduotis (0–1)

Kaip suprantate pasakymą „užsiimame komunikacine ekologija“?

.....

.....

7 uždutis (0–1)

Užbaikite sakinį. Pasirinkite teisingus atsakymus iš A–D.

Straipsnio autorius ragina

- A. atsisakyti tradicinio bendravimo.
- B. atsijungti ir surasti laiko sau.
- C. skaityti popierines knygas ir laikraščius.
- D. rašyti daugiau elektroninių laiškų.

8 uždutis (0–1)

Kokia trečios pastraipos pagrindinė mintis? Atsakymą pasirinkite iš A–D.

- A. Tampame vis labiau priklausomi nuo skaitmeninių priemonių.
- B. Naujos technologijos iš esmės pakeitė mūsų požiūrį į aplinką.
- C. Žmonių tarpusavio santykiai pagerėjo dėl naujų komunikacijos būdų.
- D. Kompiuterių istorija yra įdomi ir sena, ji siekia XIX amžių.

9 uždutis (0–1)

Remdamiesi visa pateikta straipsnio ištrauka suformuluokite jos pagrindinę mintį.

.....

.....

Część 2. Test ze znajomości lektur i kontekstów. Wykonaj zadania.

10 uždutis (0–2)

Perskaitykite pateiktą Kristijono Donelaičio poemos *Metai* ištrauką ir atsakykite į klausimus.

Kristijonas Donelaitis

Metai. Pavasario linksmybės

(ištrauka)

Gandras su kitais kaimynais parlėkė linksmas
Ir gspadoriškai ant kraiko tarškino snapą.
Taip besidžiaugiant jam štai jau ir jo gspadinė
Iš šaltos gspados vėl išlindusi rados
Ir su savo snapu meilingą sveikino draugą.
Kraiką jie visur didei sudriskusį rado;
Ogi namus naujus, užpernai tikt budavotus,
Rado ant visų kampų permier pagadytus.
Sienas ir čytus ir daug naujintelių sparų
Vėjai su sparnais nuo kraiko buvo nuplėšę.
Duryš su langais ir slenksčiais buvo nupuolę;
Ogi troba visa visur iškrypusi rodės;
Todėl tuo abu, kaip reik tikriems gspadoriams,

Vislab vėl taisyt ir provyt sukosi greitai.
Vyrs tuojaus žagarų budavonei parnešė glėbį;
O gaspadinė jo pūstynės mandagiai lopė.
Taip po tam abu, daug dirbę bei trūsinėję,
Valgį sav sužvejoj pas klaną nulėkė greitai
Ir, kelias varles bei rupuižes paragavę,
Dievui iš širdies visos viernai dėkavojo.
Tu, žmogau niekingis! mokykis čia pasikakyt
Ir pasisotindams gardžiaus n' užmiršk savo Dievą.

<http://saltiniai.lt>

Kokiai literatūrinei srovei galima priskirti K. Donelaičio poemą Metai? Pasirinkite atsakymą iš A–D. Atsakymą pagrįskite.

- A. sentimentalizmas
- B. didaktizmas
- C. romantizmas
- D. misticizmas

.....
.....

Kolejne zadania są wydrukowane na następnych stronach.

11 užduotis (0–2)

Perskaitykite pateiktą Motiejaus Valančiaus apysakos *Palangos Juzė* ištrauką ir atsakykite į klausimus.

Motiejus Valančius

Palangos Juzė. Aštuntas vakaras

Ar žinai, motynele: šitai visuose Žemaičiuose einantys į stoną moterystės važiuoja jaunieji į bažnyčią darbo dieną ant tuščios šliūbo imti, tą pat dieną spaviedojas, priima švenčiausią sakramentą, kunigas juos suvenčioja ir grįžta namon, kame tėvai pagal išgalėjimo pakelia parėdką. O Lietuvoj jaunieji renkas imti šliūbą paprastai šventą dieną, atvažiuoja į bažnyčią po visam, tankiai girti. Priėmę sakramentą, tujaus šmurkš šmurkš sulenda į karčemą. Geria, šoka ir bjauriojas toj per tris dienas, piktina pakeleivingus, kurie apsistoja prie karčemos. Žodžiu sakant, tikra nelaimė lietuvių su tomis karčemomis, be kurių nė kokio švento darbo negal nudirbti. Juk ir vyskupas ižinėdamos sakė, kad šliūbus imtų darbo dienomis, kad, važiuodamys priimti šventą moterystės sakramentą, būtų negirti ir kad parėdkas keltų namuose, ne karčemose. Tačiau ir nepaklausė; rasi kumet nor susipras negerai darantys ir išsižadės savo seno, bet negero papročio. Juk žydai, savo veseles keldamys, neina prie katalikų, kodėl tad katalikai prie jų eiti turėtų?

<http://antologija.lt>

- a) Paaškindite šios ištraukos pagrindinės minties ryšį su M. Valančiaus visuomenine veikla.

.....
.....

- b) Kodėl Motiejaus Valančiaus apysaką *Palangos Juzė* galima vadinti pirmuoju Lietuvos geografijos bei kultūros vadovėliu?

.....
.....

12 užduotis (0–1)

Perskaitykite pateiktą Žemaitės apysakos *Petras Kūrmelis* ištrauką ir atsakykite į klausimus.

Žemaitė

Petras Kūrmelis

Atsisėdo Petras ant suolo, truputį apdrungo – snaudulys apniko. Nusivilkęs apsiaustą, klojos ant galvos ir su kailiniais virto ant suolo. Dar atsigulęs šaukė:

– Marce, Marce! Motin! Ar žinai naujieną? Klausykis, ar miegi?

Pati atsiliepė.

– Tavo tėvai nebeturi vietos – ponas išmetė. Į jų vietą deda Pranuką, savo arkliganį, o tas veda Janikę, kur pas mumis buvo... Užsakus jau padavė...

Paskutinius žodžius sakydamas jau užsnūdo. Marcė pirmųjų žodžių išklaušė snausdama, o paskutiniai kaip elektra užgavo: sėdos lovoj, žvalgės mieguistomis akimis, virto vėl gulti, vertės ant vieno ir ant antro šono, miegai kažki kur toli nulakstė. Petras knarkė. Marcė atsikėlė, nuvalė vaiką, paguldė, palingavo; atsisėdusi ant lovos, rymojo pasirėmusi: kartą šypsojo, kartą ašaros nulašėjo; vėl atsidūsėjo, gulėsi ir vėl šoko, šypsojo, pakaitais ašaras braukė. Nusimalšinusi truputį, dūmojo, dūmojo iki pat gaidžių – miegas niekaip nebegrižo. Laikrodis išmušė tris. Šoko Marcė, atsiduso, pažvelgė į Petrą, išėjusi sužadino šeimyną. Suėjusios mergos į trobą, susisėdo verpti. Suvirko Kazelis. Marcė, išėmusi iš lopšio, apvilko baltais marškinėliais, bučiavo, glaudė prie savęs ir vėl bučiavo, o jos ašaros lašėjo ant vaiko burnelės. Numalšinusi vaiką, paguldė į lovą ir pati greta atsigulė. Vaikas užmigo, o Marcė, pašokusi atgal, liepė mergai nuvalyti stalą ir kurti ugnį, kaisti pusrytį. Mergos pažvelgė į viena kitą ir prasijuokė: "Kieno čia šuo pasikorė, kad mūsų ponija tokia šeiminkė?" Marcė rymojo ant lovos. Visokie paveikslai ir atsiminimai maišės po galvą. Stoją akyse Zolys.

– Velnianešis, – pamanė. – Kam jis juos supiršo!.. Kad jo liežuvis nupūtų, kaip man kad įlojo!..

Vėl Pranukas stoją. Rodos, girdi jo žodžius: "Visko pertekusi, būsi ponija".

– Rupkės kailis, – pamanė. – Tepaveizie dabar to pertekimo – tuojau viską prasprogs.

Pažvelgė į vyrą.

– Pūzro šmotas! – pamanė. – Nei jis man sakosi, kiek iš kur gavęs, nei kiek pragėręs... kaip žmonių vyrai, kad prieš pačią nieko nesislepia.

Žemaitė, Petras Kūrmelis, Vilnius 1976, p. 94-94.

Kur slypi vienos pagrindinių Žemaitės apysakos *Petras Kūrmelis* veikėjų Marcės vidinė drama? Atsakykite remdamiesi visu kūrinium.

.....

.....

.....

.....

Kolejne zadania są wydrukowane na następnych stronach.

13 užduotis (0–1)

Perskaitykite pateiktą Kazio Binkio eilėrašį *Vėjavaikis* ir atsakykite į klausimus.

Kazys Binkis

Vėjavaikis

Pasikinkęs jauną vėją,
Vėtrą šaunią apkabinęs,
Leidžiuos per padangių plynės
Su pavasariu lenktyniais.

Gulbės – kelią!
Gervės – kelią!
Debesų kelių didžiuoju
Aš važiuoju.

Mano skraistė lengvo rūko
Plasta padangėj ištisus.
Mano vėtra kai padūko –
Išsislapstė žvaigždės visos,
Mėnuo nuo dangaus paspruko.

Kas man vėtrą paviliotų?
Kas man vėją pažabotų?
Debesų keliu didžiuoju
Tik aš vienas tevažiuoju...

Lik, pavasari, tarp pievų!
Gaudyk savo varles, sliekus...
Paukštės ilstančios, – sudievu!
Aš pralenkiu ir palieku.

<http://antologija.lt>

Kurie teiginiai teisingi? Pabraukite TAIP, jeigu teisingi, NE – jeigu neteisingi.

Futurizmo kryptiniai būdinga:

1.	Techninės civilizacijos šlovinimas.	TAIP	NE
2.	Spartesnio gyvenimo tempo skatinimas.	TAIP	NE
3.	Antimeno manifestavimas.	TAIP	NE

14 užduotis (0–2)

Perskaitykite pateiktą Balio Sruogos romano *Dievų miškas* ištrauką ir atsakykite į klausimus.

Balys Sruoga
Dievų miškas

Paprastai, kai atvykdavo į lagerį naujokų partija, Liutkė rūpinosi pravesti su jais gimnastikos seansą. Mėgiamiausias numeris būdavo – šokdinti varlių pavyzdžiu. Pritupi, ištiesi rankas pirmyn ir – lapataj – per visą lagerio kiemą!

Liuokt, liuokt, liuokt, – liuoksi naujokų eilės nelyginant varlės, iš padegtos kemsynės bėgdamos.

Kas šiame seanse neparodydavo karo metui tinkamo uolumo ar kokiai sabotažo pagundai pasiduodavo, tą Liutkė tučtuojau paskatindavo. Rimbu, specialiai tam reikalui pritaikytu, lentgaliu ar plytgaliu. Kartais naujokas ir nuo kaustyto bato smūgio pasitaisydavo.

Kitas populiarus gimnastikos numeris buvo taip pat neblogas, – buvo ruošiamos bėgimo rungtynės.

Naujokai turėdavo bėgti pagal Liutkės komandą. Bėgt su kliūtimis. Bėgt ir gult, bėgt ir gult. Šis numeris buvo itin mėgiamas pavasarį ir rudenį, ir šiaip – po didesnio lietaus, kai lagerio kieme telkšojo vandens klanai ir purvas. Ir – vargas tam naujokui, kuris šiais atvejais savo drabužio pasigailėdavo! Rungtynių tikslas buvo: ne kas toliau nubėgs, bet kas greičiau pavargs. O tokie pavargėliai pasirodydavo vis esą kažkokie tinginiai, neklaužados, pasiduodą įvairiom sabotažo pagundom, valdžios autoriteto nepripažįstą...

Ne! Kad ir kažkaip esi pavargęs, vis dėlto geriau buvo per tuos gimnastikos pratimus nepavargti!

<http://antologija.lt>

Kuris teiginys teisingas? Pabraukite TAIP, jeigu teisingas, NE – jeigu neteisingas. Pagrįskite.

1.	Balio Sruogos <i>Dievų miškas</i> atstovauja dramos žanrui.	TAIP	NE
2.	Balio Sruogos <i>Dievų miškas</i> yra memuarinis veikalas.	TAIP	NE
3.	Balio Sruogos <i>Dievų miškas</i> yra komedijos žanro kūrinys.	TAIP	NE

Argumentavimas:

.....
.....

15 užduotis (0–2)

Salomėja Nėris
Diemedžiu žydėsiu

Ir vieną kart, pavasari,
Tu vėl atjosi drąsiai –
O mylimas pavasari,
Manęs jau neberasi – –

Sulaikęs juodbėrį staiga,
Į žemę pažiūrėsi:
Ir žemė taps žiedais marga ...
Aš diemedžiu žydėsiu – –

<http://antologija.lt>

a) Ką poetė įprasmina žydėjimu?

.....
.....

b) Kuo poetės kūryboje pasireiškia sąsajos su tautosaka?

.....
.....

Część 3. Wypracowanie

16 užduotis (0–30)

Pasirinkite **vieną** iš pateiktų temų ir parašykite rašinį.

- Rašinyje apsvarstykite temoje iškelto **problema**. Pateikite ir **savo nuomonę** bei ją **pagrįskite**.
- Svarstymuose pateikite **argumentus**, remdamiesi temoje nurodytu **literatūros kūrinio** bei **kitu lietuvių literatūros tekstu**.
- Jūsų rašinio apimtis turi būti ne mažesnė nei **250 žodžių**.
- Pasirinktos temos numerį įrašykite langelyje.
- Rašinį rašykite nurodytame lauke. Nerašykite paraštėse.

1 tema

Kaip žmogaus gyvenime pasireiškia proto ir jausmų konfliktas? Svarstykite ir pagrįskite savo nuomonę remdamiesi pateiktu Maironio eilėraščiu bei kitu pasirinktu lietuvių literatūros tekstu.

Maironis

Širdis ir protas

Tiek sykių proto prityrimas
Man širdžiai patarė tylėt,
O jai meilu – apsigavimas:
Ji nori amžinai mylėt.

Bet meilės žiedas laime žydi
Taip apgaulingai ir trumpai!
Pavydas ją erškėčiais lydi,
Ir skelbia gedulą varpai.

O ant nuvytusio jos lapo
Nukritus ašaros rasa
Nebatgaivins jau šalto kapo
Stebuklų priemone visa.

Nebatgaivins, kas sykj mirė,
Užgautas rytšalio šalnos!
Ryšiai, jau vienažart iširę,
Nesusimegs ant rytdienos!..

Palieka skausmas ir kankynė
Nebeužgijančia žaizda!
Tuščia beskundžiasi krūtinė
Širdies sukruvinta malda!..

Širdele mano, suviliota
Ir apsiverkusi nesyk,
Išgirsk bent kartą sveiką protą,
Jo patarimo paklausyk!..

<http://www.šaltiniai.info>

Tabele wypełnia egzaminator!

1.	Spełnienie formalnych warunków polecenia	1	0
----	--	---	---

2.	Kompetencje literackie i kulturowe	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	liczba błędów rzeczowych	Ogółem KLIK

3. Kompozycja wypowiedzi

3a	Struktura wypowiedzi	3	2	1	0		
		A	B	D	C	E	F

3b	Spójność wypowiedzi	3	2	1	0
----	---------------------	---	---	---	---

liczba bł. w spójności

3c	Styl wypowiedzi	1	0
----	-----------------	---	---

4. Język wypowiedzi

4a	Zakres i poprawność środków językowych	6	5	4	3	2	1	0														
		1 B	2 A	1 C	2 B	3 A	1 D	2 C	3 B	1 E	2 D	3 C	1 F	2 E	3 D	1 G	2 F	3 E	1 H	2 G	2 H	3 F

liczba błędów językowych

4b	Poprawność ortograficzna	2	1	0
----	--------------------------	---	---	---

liczba bł. ort.

4c	Poprawność interpunkcyjna	2	1	0
----	---------------------------	---	---	---

liczba bł. int.

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)